ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Έχει υπογραφεί ψηφιακά από τον/την: ΜΕΤΑΞΙΑ ΖΑΝΤΟΥΛΙΑΔΟΥ 2021-11-30 14:19:44+02:00

ΥΠΟΙΚ 29/11/2021
Α. Π.: 151323 ΕΞ 2021

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Ταχ. Δ/νση : Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης
Ταχ. Κώδικας : 18233
Πληροφορίες : Θ. Αλαμπάση
Τηλέφωνο : 210 3332428
Email : t.alampasi@keyd.gov.gr

ΘΕΜΑ: **«Οδηγίες για την αποσαφήνιση των διατάξεων του ν. 4738/2020 (Α' 207) αναφορικά με βασικά ζητήματα εφαρμογής τους από τη Φορολογική Διοίκηση και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης στο πλαίσιο της Εξωδικαστικής Ρύθμισης Οφειλών του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Δευτέρου του Πρώτου Βιβλίου (άρθρα 5-30.)».**

Στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Δευτέρου του Πρώτου Βιβλίου του ν. 4738/2020 (Α' 207), υπάρχουν ζητήματα τα οποία χρήζουν αποσαφήνισης ιδίως σε ο,τι αφορά στους πιστωτές του δημοσίου τομέα (ήτοι τη Φορολογική Διοίκηση και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης), των οποίων οι οφειλές δύνανται να ρυθμιστούν μέσω της εν λόγω διαδικασίας. Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι η αποσαφήνιση των ζητημάτων αυτών, προς το σκοπό ευχερέστερης εφαρμογής τους από τους δημόσιους πιστωτές.

1. <u>Πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης – ρυθμιζόμενες οφειλές.</u>

Σύμφωνα με το **άρθρο 6 του ν. 4738/2020** όπου θεσπίζονται οι ορισμοί:

«α) Ως **«αίτηση»** νοείται η αίτηση του άρθρου 8 (…)

ιδ) Ως **«οφειλές προς το Δημόσιο»** νοούνται οι βεβαιωμένες απαιτήσεις του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 356/1974 (Α΄ 90), του ν. 4174/2013 (Α΄ 170) και του ν.

2960/2001 (Α΄ 265), συμπεριλαμβανομένων προσαυξήσεων, προστίμων και τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 8 (…)

ιζ) Ως **«οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης»** νοούνται οι απαιτήσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίες βεβαιώνονται, συμπεριλαμβανομένων προσαυξήσεων, προστίμων και τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 8 (…)

ιη) Στην έννοια των «οφειλών» συμπεριλαμβάνονται και οι οφειλές νομικών ή φυσικών προσώπων που προήλθαν από διαδοχή επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 479 του Αστικού Κώδικα ή ως συνέπεια καθολικής διαδοχής.

2. Για τις ανάγκες του **άρθρου 21** του παρόντος Κεφαλαίου ως προς **οφειλές προς το Δημόσιο**, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α. Ως **«βασική οφειλή»** νοείται το ποσό της οφειλής που αρχικά βεβαιώθηκε, χωρίς τους τόκους ή τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής που την επιβαρύνουν σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), τον Εθνικό Τελωνειακό Κώδικα (ν. 2960/2001) ή τον Κ.Ε.Δ.Ε. (ν.δ. 356/1974), όπως το ποσό αυτό έχει διαμορφωθεί από τον χρόνο καταχώρισης της οφειλής στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων έως την υποβολή της αίτησης του άρθρου, μετά από τυχόν καταβολές, συμψηφισμό, αναγκαστική είσπραξη ή διαγραφή βάσει νόμιμου τίτλου.

β. Ως **«διαγραφή»** νοείται η διαγραφή βασικής οφειλής, τόκων, προσαυξήσεων ή προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής.

γ. Ως **«προσαυξήσεις»** ή **«τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής»** νοούνται οι προσαυξήσεις ή τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής κατά τα άρθρα 53 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και 6 του Κ.Ε.Δ.Ε., όπως τα ποσά αυτά έχουν διαμορφωθεί την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος (….)

3. Για τις ανάγκες του **άρθρου 21** του παρόντος Κεφαλαίου ως προς **οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης** ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α. Ως **«βασική οφειλή»** νοείται το ποσό της οφειλής που αρχικά βεβαιώθηκε, χωρίς τους τόκους ή τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής που την επιβαρύνουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί από τον χρόνο κατά τον οποίο η οφειλή κατέστη ληξιπρόθεσμη έως την υποβολή της αίτησης, ύστερα από τυχόν καταβολές, συμψηφισμό, αναγκαστική είσπραξη ή διαγραφή βάσει νόμιμου τίτλου.

β. Ως **«διαγραφή»** νοείται η διαγραφή βασικής οφειλής, τόκων, προσαυξήσεων ή προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής.

γ. Ως **«προσαυξήσεις»** ή **«τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής»** νοούνται οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής ή τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής σύμφωνα με το άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ΄ υποπαρ. ΙΑ΄.2 περ. 11 του ν. 4152/2013, όπως έχει τροποποιηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4158/2013, και το άρθρο 6 του Κ.Ε.Δ.Ε., όπως τα ποσά των προσαυξήσεων ή τόκων εκπρόθεσμης καταβολής έχουν διαμορφωθεί την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος (…).

Επίσης, σύμφωνα με την **Κοινή Υπουργική Απόφαση με θέμα «Καθορισμός των τεχνικών λεπτομερειών που αποτελούν τις λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών του ν. 4738/2020 (Α΄207) «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Β 2817/30-06-2021)»** η οποία και θεσπίζει τη διαδικασία υποβολής της αίτησης, προκύπτει ότι η αίτηση και όλα τα ζητούμενα στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων περιουσιακής και εισοδηματικής κατάστασης, καθώς και οφειλών), αντλούνται από τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του οφειλέτη που αιτείται την υπαγωγή των οφειλών του στον εξωδικαστικό μηχανισμό.

Έτσι, από το πλέγμα των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτει ότι στη ρύθμιση του εξωδικαστικού μηχανισμού, υπάγονται, μόνο οφειλές προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης οι οποίες είναι βεβαιωμένες στον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου του αιτούντος και όχι σε Α.Φ.Μ. τρίτων.

2. Έκταση εννόμων συνεπειών της ρύθμισης

Σύμφωνα με το **άρθρο 23:** *«Η θέση σε ισχύ σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών στην οποία τεκμαίρεται η συναίνεση του Δημοσίου ή Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης σύμφωνα με την περ. γ` της παρ. 2, καθώς και την παρ. 4 του άρθρου 21, παράγει τα ακόλουθα αποτελέσματα ως προς το Δημόσιο ή Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, αντιστοίχως:*

α. *Από την ημερομηνία ισχύος της εγκριθείσας σύμβασης αναδιάρθρωσης, ισχύουν τα ακόλουθα ως προς το Δημόσιο:*

i. *αναστέλλονται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί απαιτήσεων, κινητών και ακινήτων κατά του οφειλέτη. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για τις ληξιπρόθεσμες δόσεις της σύμβασης,*

ii. *αναστέλλεται η ποινική δίωξη για το αδίκημα του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α΄ 43) και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο αυτό ή, εφόσον άρχισε, η εκτέλεσή της διακόπτεται. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής της ποινικής δίωξης αναστέλλεται η παραγραφή του αδικήματος, χωρίς να ισχύει ο χρονικός περιορισμός της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα,*

iii. *κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης και υπό την προϋπόθεση ότι: α) έχει εξοφληθεί τουλάχιστον η πρώτη δόση της ρύθμισης δυνάμει αυτής, β) έχουν εξοφληθεί ή τακτοποιηθεί με νόμιμο τρόπο, με αναστολή είσπραξης ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής οι μη υπαγόμενες στη σύμβαση οφειλές και γ) έχουν υποβληθεί οι προβλεπόμενες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, καθώς και η προβλεπόμενη Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.), εντός τριών (3) μηνών από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής τους, μετά από αίτηση του οφειλέτη, η Φορολογική Διοίκηση αποφασίζει ότι οι κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων σε βάρος του οφειλέτη δεν καταλαμβάνουν μελλοντικές απαιτήσεις. Η απόφαση αυτή εκδίδεται, ανεξάρτητα από το εάν οι κατασχέσεις επιβλήθηκαν για υπαγόμενες ή μη στη σύμβαση οφειλές και γνωστοποιείται στον τρίτο. Ποσά απαιτήσεων που γεννώνται μετά την ως άνω γνωστοποίηση, αποδεσμεύονται και αποδίδονται κατά νόμο, ενώ ποσά απαιτήσεων που γεννήθηκαν πριν από αυτήν, αποδίδονται στο Δημόσιο. Αν ανατραπεί ή ακυρωθεί η σύμβαση, οι ανωτέρω κατασχέσεις αναπτύσσουν πλήρως τις έννομες συνέπειές τους, αναφορικά με τις μελλοντικές απαιτήσεις, από τη γνωστοποίηση της ανατροπής στον τρίτο. Τυχόν αποκτηθέντα δικαιώματα ή αξιώσεις τρίτων δεν αντιτάσσονται έναντι του κατασχόντος Δημοσίου. Οι κατασχέσεις στα χέρια τρίτων, που έχουν επιβληθεί αποκλειστικά για οφειλές υπαγόμενες στη σύμβαση, αίρονται μετά από αίτηση του οφειλέτη, εφόσον έχει εξοφληθεί ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%)*

του συνολικού προς καταβολή στο Δημόσιο ποσού της σύμβασης. Στις περιπτώσεις των ανωτέρω εδαφίων, ποσά που έχουν αποδοθεί στο Δημόσιο, δεν επιστρέφονται.

β. *Από την ημερομηνία ισχύος της εγκριθείσας σύμβασης αναδιάρθρωσης, ισχύουν τα ακόλουθα ως προς τον Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης:*

i. *Αναστέλλονται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί απαιτήσεων, κινητών και ακινήτων κατά του οφειλέτη. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για τις ληξιπρόθεσμες δόσεις της σύμβασης.*

ii. *Αναστέλλεται η ποινική δίωξη για τα αδικήματα του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α΄ 43) και του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α΄ 136) και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε σύμφωνα με αυτά ή, εφόσον άρχισε, η εκτέλεσή της διακόπτεται. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής της ποινικής δίωξης αναστέλλεται η παραγραφή του αδικήματος, χωρίς να ισχύει ο χρονικός περιορισμός της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα.*

γ. *Με την υπαγωγή στις ως άνω ρυθμίσεις αναστέλλεται η παραγραφή των ρυθμιζόμενων οφειλών καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος αυτών και δεν συμπληρώνεται πριν από την πάροδο έτους από τη λήξη της αναστολής.*

δ. *Για τη χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας στον οφειλέτη εφαρμόζονται το* ***άρθρο 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α΄ 170)*** *και οι κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού. Η ρύθμιση οφειλών στο πλαίσιο του παρόντος θεωρείται ως ρύθμιση τμηματικής καταβολής για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν προς διαγραφή οφειλές, όπως αυτές προσδιορίζονται στην ανωτέρω σύμβαση.*

ε. *Για τη χορήγηση αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας στον οφειλέτη, που δεσμεύονται από την απόφαση επικύρωσης σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις των φορέων. Η ρύθμιση οφειλών στο πλαίσιο του παρόντος θεωρείται ως ρύθμιση τμηματικής καταβολής για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας δεν λαμβάνονται*

υπόψη τυχόν προς διαγραφή οφειλές, όπως αυτές προσδιορίζονται στην ανωτέρω σύμβαση.

Παράλληλα, σύμφωνα με το **άρθρο 25**: *«Συμμετοχή του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης σε σύμβαση αναδιάρθρωσης συνεπάγεται την αυτοδίκαιη κατάργηση προηγούμενων ρυθμίσεων για τις οφειλές που υπάγονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης».*

Σύμφωνα με το **άρθρο 26**: *«1. Ο οφειλέτης οφείλει να τηρεί τη ρύθμιση και να καταβάλει το σύνολο των δόσεων, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης αναδιάρθρωσης. Με την καταβολή του συνόλου των οφειλόμενων δόσεων σε κάθε καταλαμβανόμενο πιστωτή, ολοκληρώνεται επιτυχώς η ρύθμιση και αποσβέννυται το τμήμα της απαίτησης που υπερβαίνει το ποσό της ρύθμισης που τον αφορά, με την επιφύλαξη τυχόν δικαιωμάτων του κάθε πιστωτή έναντι συνοφειλετών ή εγγυητών του οφειλέτη ή δικαιωμάτων των πιστωτών με δικαιώματα επιφύλαξης κυριότητας»*.

Περαιτέρω, αναφορικά με την **αλληλέγγυα ευθύνη των συνοφειλετών για τους σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων 5-30 του Ν.4738/2020**, θα πρέπει να επισημανθεί ο παρεπόμενος χαρακτήρας αυτής, ιδίως στους πιστωτές του Δημοσίου Τομέα, όπου η αλληλέγγυα ευθύνη των συνοφειλετών έχει θεσπισθεί δυνάμει νομοθετικών διατάξεων και όχι αμφοτεροβαρούς σύμβασης που θεσπίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συνοφειλέτη. Στο πλαίσιο αυτό, η ευθύνη των συνοφειλετών ακολουθεί την ευθύνη του πρωτοφειλέτη και συνακόλουθα την οφειλή, όπως έχει διαμορφωθεί στο πρόσωπο του τελευταίου. Έτσι, τα έννομα αποτελέσματα της εξωδικαστικής ρύθμισης του ν. 4738/2020 (αναστολή μέτρων εκτέλεσης και ποινικής δίωξης, χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας, δυνατότητα «αδρανοποίησης» κατασχέσεων, διαγραφή υπολοίπου οφειλών μετά την εξόφληση της ρύθμισης) επέρχονται όχι μόνο ως προς τον αιτούντα-πρωτοφειλέτη, αλλά και ως τυχόν συνοφειλέτες του, για όσο διάστημα τηρείται η ρύθμιση από τον πρωτοφειλέτη. Για τον ίδιο λόγο, και με δεδομένη την απώλεια των ήδη υφιστάμενων ρυθμίσεων, η υπαγωγή ενός οφειλέτη σε πολυμερή ή διμερή εξωδικαστική ρύθμιση του ν. 4738/2020 συνεπάγεται την αυτοδίκαιη απώλεια όλων των υφιστάμενων ρυθμίσεων που έχουν χορηγηθεί για τις ίδιες οφειλές, είτε έχουν ρυθμιστεί από τον ίδιο είτε από συνοφειλέτες του.

3. Αυτοδίκαιη ανατροπή διμερούς ρύθμισης

Στην **Κοινή Υπουργική Απόφαση 77697 ΕΞ 2021 (ΦΕΚ Β΄ 2896)**, που ρυθμίζει τη διμερή διαδικασία αναδιάρθρωσης οφειλών προβλέπεται ότι η ρύθμιση ανατρέπεται αυτοδικαίως, αν ο οφειλέτης παραλείψει να εξοφλήσει ή να τακτοποιήσει με νόμιμο τρόπο, με αναστολή είσπραξης ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής, βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή προσωρινής διαταγής, τις εκτός εξωδικαστικής ρύθμισης ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς το Δημόσιο εντός ορισμένης προθεσμίας. Έχοντας υπόψιν τις οδηγίες που παρέχονται στο σημείο 1 της παρούσας εγκυκλίου, αποσαφηνίζεται ότι για την αυτοδίκαιη ανατροπή της διμερούς ρύθμισης λόγω μη εξόφλησης/τακτοποίησης νέων οφειλών εντός ορισμένης προθεσμίας λαμβάνονται υπ' όψιν μόνο ληξιπρόθεσμες οφειλές του αιτούντος βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. του.

4. Έλεγχος ορθότητας και πληρότητας στοιχείων αίτησης – Έλεγχος νομιμότητας της πρότασης ρύθμισης

Αναφορικά με την πληρότητα και ορθότητα των στοιχείων της αίτησης καθώς και τη συνδρομή των προϋποθέσεων υπαγωγής στη ρύθμιση, επισημαίνεται ότι τα προαναφερόμενα ελέγχονται και διασφαλίζονται από την ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής αίτησης στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών του ν. 4738/2020, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην **Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 76219/2021** με θέμα: **«Καθορισμός των τεχνικών λεπτομερειών που αποτελούν τις λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας εξωδικαστικού μηχανισμού…» (Β' 2817/2021)** καθώς και στην **υπ' αριθμ. 67360 Κοινή Υπουργική Απόφαση με θέμα: «Ρύθμιση τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων της διαδικασίας διαπραγμάτευσης (Β' 2499**). Στο ίδιο πλαίσιο, το υπολογιστικό εργαλείο το οποίο παράγει την αυτοματοποιημένη λύση, έχει ενσωματώσει και διασφαλίζει τα εξής πρόσθετα κριτήρια υπαγωγής, όπως συγκεκριμένα ορίζεται στο **άρθρο 8** της ως άνω υπ' **αριθμ. 67360 Κοινής Υπουργικής Απόφασης**:

α) τα κριτήρια της επιδείνωσης ή μη της οικονομικής κατάστασης του ενήμερου οφειλέτη που αναφέρεται στη διάταξη της περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 7 ν. 4738/2020, καθώς και της παρ. 5 του άρθρου 4 της ΚΥΑ 67360 ΕΞ 2021 (ΦΕΚ Β΄ 2499)

β) τη βιωσιμότητα της ρύθμισης

γ) τη μη χειροτέρευση της θέσης του Δημοσίου

δ) την τήρηση των υποχρεωτικών κανόνων του άρθρου 21 και 22 ν. 4738/2020

ε) την τήρηση των προβλεπόμενων στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο ορίων όσον αφορά στην έκταση διαγραφής βασικής οφειλής.

στ) Το περιεχόμενο της Σύμβασης Αναδιάρθρωσης Οφειλών.

Ο Ειδικός Γραμματέας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

Φώτης Κουρμούσης